

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // POŠTISNI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXIII. LETNIK

V LJUBLJANI, 27. JANUARJA 1940

Štev. 3

Malo več zanimanja za obrtniške probleme

Že večkrat smo na tem mestu opozarjali naše obrtništvo na važnost in potrebo po problemih, ki zadevajo njegovo gospodarsko izživljanje. Smatramo, da teh razprav ne sme biti nikdar odveč in da je prav, da se od časa do časa zopet povrnemo in pokažemo na važnost teh problemov.

Mi obrtniki kot mali gospodarji smo v resnici predvsem in največ navezani na svojo delavnico, na njen razvoj in napredek. V naših vrstah so redki, ki imajo finančno zasigurno eksistenco, največji del vsega obrtništva živi pač izključno od dnevnega dohodka in redne zaposlitve svoje delavnice. Na kratko rečeno, tako rekoč, iz rok v usta. Taki so torej dejansko odvisni od rednih naročil in stalne zaposlitve, saj v delavnici sami hkrati predstavljajo vodilnega pomočnika in samostojnega mojstra v eni osebi. Ni torej čudno, če dohodek iz takih malih obratov v največ primerih ne zadostja za najskromnejšo preskrbo sicer skromne a zato večkrat številnejše družine. Obrtniku rokodelcu, ki je ves dan marljivo zaposlen v svojem poslu zato nedostaja časa, da bi si za svoje obratovanje vodil v redu najpotrebnejše knjigovodstvo, kaj šele, da bi izgubljal čas pri številnih razpravah, ki so zato potrebne in se vrše v okviru njegovih stanovskih organizacij. Na večer, ob zaključku dela, ki se vse prerado potegne v pozno noč, si truden zaželi blagodejnega oddiha in mirnega počitka, da v rano jutro zopet nastavi svoj rokodelski posel.

Upoštevati moramo vse te okoliščine, a prepričani smo tudi, da bi se marsikateri naš stanovski tovariš lažje in uspešneje uveljavljal za svojo gospodarsko eksistenco, ako bi z jasnimi pogledi, začrtanimi cilji v stanovski povezanosti malo več sodeloval v organiziranih vrstah. Mnogo imamo v naši stanovski sredi sposobnih, izkušenih in idealnih mož, ki bi radi in z veseljem sodelovali na skupnem poprišču, pa jih odbijajo krajevne okoliščine in pogostokrat tudi osebna nesoglasja med onimi, s katerimi bi se taki stiki morali povezati izvrševati. So to tehnični razlogi, a v strokovnem organizacijskem delu ne smejo biti povod, da se vrste razdvajajo in da trpi delo, ki se mora zastaviti za skupno stvar. Ne smemo biti malenkostni v sličnih primerih in tudi ni tehnični razlog izgovor, da se pri takem delu srečata za skupno mizo po dva ali še več poslovnih konkurentov. Prav v tej tezi živi med nami čuden predsodek, da konkurentje niso v stanu izravnati svoja nesoglasja v osebnem kontaktu, pač pa v razračunavanju z zahrbtno kritiko ali celo obrekovanjem. Pravilo gospodarskega napredka pa je: Ako hočeš biti kos svojemu konkurentu, tedaj ne zanemarjaj prilike, da prideš čimprej z njim v osebne stike, ki bodo med razsodnimi ljudmi rodili gotovo povoljnije uspehe za oba tekmece.

In če pravilno pojmujeemo važnost stanovske organizatorne povezanosti, ki je edina v stanu, da nas povede iz najtežjih nepravil v boljše blagostanje, potem je dolžnost slehernega po napredku stremečega obrtnika, da ne zanemari sodelovanja v svojih stanovskih vrstah in da se s pametnim, razsodnim ter zavednim delom poleg svoje družine in delavnice plodonosno izživlja tudi v delu za napredek svojega stanu in stroke. Radi se spominjamo na stare čase in vse ve pove-

Kaj mora obrtnik vedeti o davkih

V »Službenih novinah« štev. 294. — C III. z dne 23. dec. 1939 je bilo objavljenih več uredb Ministerskega sveta z dne 16. 9. 1939., s katerimi se menjajo in izpopolnjujejo davčni zakoni, tako predvsem Zakon o neposrednih davkih, Zakon v davku na poslovni promet, Zakon o taksah in predpisi o posebnem doprinosu za Fond narodne obrambe. S temi odredbami je kr. vlada prinesla vrsto zelo pomembnih mer, ki so velike važnosti za ves obrtniški stan in s katerimi so v znatni meri spremenjeni posamezni predpisi raznih zakonov, ki se nanašajo na obrtniško gospodarstvo. Poznanje zakonskih predpisov, pred vsem predpisov davčnega zakona, je izredne važnosti ne samo za davčne uradnike temveč tudi za same davčne zavezance, kajti če poznajo te predpise si z ene strani olajšajo delo davčni zavezanci sami sebi in davčnim organom, a z druge strani si prihranijo mnogo na času in trudu, a kar je najvažnejše tudi v denarju. Poznano je, da je bil mnogim odmerjen davek v prevelikem iznosu ali pa po krivi stopnji samo zaradi tega, ker niso poznali predpisov, ki so se jih tikali.

Nas obrtnike morajo posebno zanimati sledeči davki:

1. Pridobnina.
2. Pavšalni davek.
3. Prometni davek.
4. Posebni doprinos za fond narodne obrambe.
5. Lüksuzni davek.

Pridobnina

Pridobnina je davek, ki se plača od čistega dohodka enega podjetja (obrata) ali samostojnega poklica. Ta davek plačujejo vse osebe, ki izvršujejo kakršen koli obrt ali ki se pečajo s kakršnim koli samostojnim poklicem.

Izračunavanje čistega dohodka enega podjetja ali obrta se vrši tako, da se od kosmatega dohodka odbijajo režijski stroški, med katere spadajo:

1. najemnina za lokal v tuji zgradbi, odnosno najemninska vrednost lokala ali delavnice v lastni zgradbi, ako je ista zgradba zavezana plačevanju davka za zgradarino.
2. izdatki za kurjavo in razsvetlavo delavnice in lokala,
3. plače in mezde pomožnega osebja,
4. dokazane plačane obresti za dolgotrajne, ki obremenjujejo podjetje.
5. odpisi na naslov amortizacije strojev in ostalega inventarja,
6. faktično plačani državni in samoupravni posredni davki (sem spadajo takse, carine, davek na poslovni promet, zbornična doklada),
7. prispevki za zavarovanje delavcev v mejah zakonite obveze; prispevek za starostno zavarovanje,

dati, kako lahko in plodonosno je bilo takrat življenje. V časih cehov so si naši predniki znali ustvariti odločujoč vpliv tudi v javnem življenju. Pregovor, rokodelstvo ima zlato dno, pa ni veljal samo za minulo dobo, ampak velja tudi danes. Mi vsi obrtniki smo brez izjeme poklicani k delu za uresničenje tega pregovora. Dosedanja doba strojev in tehničnega napredka nam tega zlatega dna ni izpodbila in ga tudi ne bo. Vedno in vse bolj se bo uveljavljala rokodelska spretnost, čimbolj bomo znali izkoristiti vse tehnične pridobitve za naše delavnice. Načinov, kako to dosežemo, je mno-

8. razni prispevki za zavarovanje blaga, strojev in pohištva ter delavnice,
9. pisarniške potrebščine, telefon, časopisi, knjige, reklama.
10. članarina združenju.

Določevanje davčne osnove t. j. ugotovitev dohodkov z namenom odmere davka vrši davčna uprava na osnovi davčne prijave davčnega zavezanca in ostalih podatkov, s katerimi razpolaga. Pridobnina za obrtnike znaša:

1. za obrtnike, ki se poleg izvrševanja svoje obrti istočasno bavijo tudi s trgovino ali gostilno 10% drugod nabavljeno blago,
 2. za obrtnike, ki izvršujejo svojo obrt s pomočjo strojev na motorni pogon, ali ki zaposlujejo več kot 4 kvalificirane pomočnike 8%,
 3. za ostale obrtnike, torej one, ki nimajo motornega pogona, kakor tudi za one, ki zaposlujejo manj kot 4 kvalificirane pomočnike 6%,
- Poleg osnovnega davka plačajo obrtniki še dopolnilni davek od ugotovljenega čistega dohodka po naslednji tabeli:

na dohodek:	stopnja dopoln. davka:
do 10.000 din	2%
od 10.000 do 20.000 din	2 1/2%
od 20.000 do 30.000 din	3%
od 30.000 do 40.000 din	4%
od 40.000 do 50.000 din	5%
od 50.000 do 70.000 din	6%
od 70.000 do 90.000 din	8%
od 90.000 do 120.000 din	10%
od 120.000 do 150.000 din	12%
od 150.000 do 250.000 din	14%
od 250.000 do 500.000 din	16%
od 500.000 do 1.000.000 din	18%
od 1.000.000 dalje	20%

Poleg tega pri davčnih zavezancih, katerih promet presega din 2.000.000 ne sme biti osnovni in dopolnilni davek manjši od minimalnega davka, ki znaša 2% kot osnova do 5 milijonov, 3% kot osnova do 10.000.000 din itd.

Pri slučaju višje stopnje dopolnilnega in minimal. davka, davek ne sme biti večji od davka po najbližnji nižji stopnji, povečan z razliko osnove, radi katere se določa višja davčna stopnja.

Z drugimi besedami pomeni to, da se pri izračunavanju dopolnilnega davka mora paziti, da se ne vzame previsoka stopnja, ki bi odgovarjala ugotovljenemu dohodku, temveč nižja stopnja, povečana samo z razliko dohodka.

N. pr.: čisti dohodek nekega obrtnika, obdavčenega po oceni davčnega odbora, je bil ugotovljen z din 30.100. Isti uporabljajo stroje na motorni pogon in ima zaposlena 2 pomočnika. Njegov pridobinski davek bo sledeči:

1. osnovni 8% davek od din 30.100 znaša din 2408
2. dopolnilni davek (ne sme

go, a posameznikom ni lahko izvesti vseh teh naporov; za to je poklicana stanovska organizacija.

Koristi, ki nam jih lahko nudijo naše stanovske organizacije, žal premnogi ne pojmujejo dovolj. Da jih usposobimo za njihove naloge, moramo poprijeti za delo vsi. Čas, v katerem živimo, je sicer neugoden, ali bodočnost zahteva, da v pravem času pripravimo vse in da ne zamudimo prilike, ki se nam bo nudila, da si tedaj povezani v eni celoti, močni na ugledu izvajamo svoje privilegije.

Zato ponavljamo naš klic: Tovariši, združite se!

Važnejši članki v današnji številki

MALO VEČ ZANIMANJA ZA OBRTNIŠKE PROBLEME
SOCIALNO ZAVAROVANJE
IN OBRTNIŠTVO

Kaj mora obrtnik vedeti o davkih

POLOŽAJ BRIVSKO-FRIZERSKE
STROKE V PRETEKLOSTI IN IZ-
GLEDI ZA BODOČNOST

P. N. NAROČNIKI!

DANAŠNJI ŠTEVILKI SMO PRILOŽILI POLOŽNICE. P. N. NAROČNIKE V LJUDNO NAPROŠAMO, DA SE ISTIH POSLUŽIJO IN NAM ČIM PREJ, ČE TEGA SE NISO STORILI, NAKAZEJO NAROČNINO ZA »OBRTNI VESTNIK«. IZVOLITE SE POSLUŽITI TEH POLOŽNIC TUDI ZA PORAVNAVO MOREBITNIH ZAOSTANOV NA NAROČNINI. VLJUDNO PROSIMO, DA UPOŠTEVATE TO PROŠNJO UPRAVE LISTA IN JI NE DELATE PONOVIH STROŠKOV, KI SO ZVEZANI S POSILJANJEM OPOMINOV.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO.

Važno

Rok za vložitev prijav za pridobnino je podaljšan do 15. februarja. Zavezanci pridobnine, davka na poslovni promet, luksu-snega davka, samskega davka, in doklade za državni zdravstveni fond so bili z javnimi pozivi pozvani »da v času od 1. do 31. januarja predložijo davčne prijave za leto 1940. Glede na najnovejšo spremembo in dopolnitve zakona o neposrednih davkih pa so se davčni obvezanci pridobnine preko svojih organizacij obrnili na davčni oddelek finančnega ministrstva s prošnjo, da bi se ta rok podaljšal, da bodo imeli možnost seznaniti se z davčnimi spremembami. Finančni minister je upošteval tehtnost teh razlogov in odredil, da se rok za predložitev prijav podaljša do 15. februarja 1940. in da se ostali roki, ki jih navajajo prejšnji odloki, podaljšajo za 15 dni.

se računati po tabeli s 4%, kamor pravzaprav dohodek od 30.100 din spada, ker bi v tem slučaju znašal dopolnilni davek 4% od 30.100 din 1204 din, temveč se mora računati takole: 3% od 30.000 din t. j. din 900 in k temu se ima prišteti preostalih 100 din, t. j. skupaj din 1000

Pridobnina v tem slučaju znese skupaj din 3408

V pogledu davčnih zavezancev za pridobnino razlikujemo danes 3 vrste obdavčencev.

V prvo vrsto spadajo obdavčenci, katerih dohodek presega din 100.000 odnosno, katerih promet presega din 2 mil. letno.

Tem obveznikom se odmerja davek na osnovi bilance.

V drugo vrsto spadajo davčni zavezanci, katerim se odmerja davek po oceni davčnega odbora.

V tretjo vrsto spadajo oni, katerim se davek odmerja pavšalno. To so mali obrtniki pavšalisti.

V svrhu odmerjenja davkov so dolžni davčni obvezanci, da predložijo oblastem davčne prijave. Pravilno izpolnjevanje teh prijav je zelo važno za odmerjanje davka ter se priporoča, da davčni zavezanci sami izpolnjujejo te prijave, ker se je pred davčnim odborom že večkrat moglo konstatirati, da je marsikateri obrtnik bil obremenjen s prekomernim davkom samo zaradi napačno izpolnjene davčne prijave, ki jo ni izpolnil sam, nego mu jo je izpolnil bog ve kdo in na način, ki mu je škodoval pri odmeri davka. Izpolnjevanje davčne prijave je sicer zelo enostavna stvar za vsakega pismenega človeka, ker v njej ni potreba navesti ničesa drugega, nego podatke o vrsti obrata, ki ga davčni zave-

zanec vodi, za tem število zaposlenega osebja s plačo in brez plače, z označbo, kdaj se je obratovanje pričelo in končno podatke o svojem poslovanju t. j. kosmati dohodek, izdatke za vzdrževanje obrata t. j. režijske stroške in končno rezultat tega t. j. čisti dohodek, a to je v pravilnem ona vsota, ki lastniku podjetja ostaja za njegovo lastno vzdrževanje.

Podobno je z izpolnjevanjem davčnih prijav za odmero davka na poslovni promet, samo s to razliko, da se poleg označenih podatkov v tej prijavi mora navesti tudi zneski doseženega kosmatega prometa v poslu z državnimi ali samoupravnimi telesi (javne dobave) in promet s privatniki.

Ni pa še to vse. Če ima davčna oblast razlog, da dvomi v verodostojnost davčne prijave, podatkov in poslovnih knjig, na podlagi katerih je bila sestavljena bilanca, potem zopet ona sama določa davčno osnovo, in sicer s pomočjo parifikacije. Že samo dvom, upravičen ali ne, zadostuje torej, da izpostavi davčnega zavezanca samovolji oblasti.

Odmero pridobnine in prometnega davka vrši davčni odbor, v katerem sta tudi po dva predstavnika iz obrtniških vrst. Zelo je važno, da sta predstavnika obrtnikov tudi zares stalno prisotna na sejah davčnega odbora, da ne bodo obrtniki obdavčeni brez sodelovanja svojih stanovskih tovarišev.

Ravno tako je važno, da vsak posamezni davčni zavezanec pride na razpravo pred davčni odbor (če že ni preje o svojih težnjah obvestil zastopnika obrtnikov v davčnem odboru), da ne bo obdavčen samo po predlogu davčne uprave.

V kolikor posamezni davčni zavezanec ni zadovoljen z odmero davka po poslovnem odboru, ima pravico, da se v roku 30 dni pritoži na reklamacijski odbor proti odloku, odnosno zaključku davčnega odbora. Kakor pri sestavljanju davčnih prijav, ravno tako se pripravlja obrtnikom, da tudi svoje pritožbe proti odločbi davčnih odborov sestavljajo sami, ker sami najbolje vedo v čem leži glavna pogrška njih odmere, ter se bodo napram temu sami najbolje znali braniti, proti napačnemu delu ali napačnemu zaključku davčnega odbora.

Razlogi za pritožbe so v vsakem slučaju različni, pač pa so najobičajnejši in najpogostejši razlogi za pritožbe radi prevelikega davka. Da olajšamo Vam obrtnikom delo v načinu pritožbe je OD pripravilo formularje takih pritožb, ki jih ima društvena pisarna na Kralja Petra trgu 8 na razpolago. Ti formularji bodo vsakomur v pritožbenih slučajih dobro služili.

Pritožba se kolkuje s 30 din, a vsaka priloga kolikor pač jih je s 4 din, ako ista ni že preje kolkovana z večjo takso.

Ako se Vam pa je odmeril davek po napačni stopnji, potem se pa morate pritožiti proti napačnemu postopku davčne uprave na Finančno direkcijo — oddelek za neposredne davke (ne na reklam. odbor!). Tudi taka pritožba se mora kolkovati s 30 din.

Na dopolnilni davek (kakor tudi pri vseh drugih davčnih oblikah) se ne smejo nalogati samoupravni davki. Važno je, da si to zapomnite, ker davčni uradniki ali pa uradniki samoupravnih teles večkrat pomotoma odmerijo davčnemu zavezancu avtonomne doklade od skupne vsote, ki jo tvori osnovni davek na pridobnino in dopolnilni davek.

V pogledu eksekutivnega izvrška (rubeži) morate vedeti, da se na osnovi točke 23. in 24. Uredbe o zavarovanju, prisilnem plačanju za neplačane davke ne more izvršiti rubež med drugimi tudi na predmete in orodje, ki je neobhodno potrebno za izvrševanje obrta ali rokodelstva, brez katerega ne bi si mogel zagotoviti vsakodnevno vzdrževanje samega sebe in svoje družine.

Pavšalni davek

Z uredbo o izpremembi in dopolnitvi Zakona o neposrednih davkih je sedaj na novo razširjen sistem pavšalnega davka za male obrtnike na vse kraje in mesta. Radi tega spadajo vsi mali obrtniki počenši s 1. jan. 1940 brez ozira na kraj njihovega bivanja pod pavšalni davek za pridobnino, oni so vsi pavšalisti.

V pogledu z obdavčitvijo malih obrtnikov v mestih do 20.000 prebivalcev novi predpisi ne prinašajo nikakih sprememb dosedanjih mer pavšalnega

davka, in bodo davčne uprave postopale po sedanjem načinu.

V mestih z nad 20.000 prebivalci je pa višina pavšalnega davka za male obrtnike razdeljena v dve skupini.

V eno skupino spadajo pavšalisti iz krajev z nad 20.000 prebivalci, izvzemši mest Ljubljane, Zagreba in Beograda (Maribor, Celje).

V drugo skupino pa spadajo pavšalisti iz Ljubljane, Beograda in Zagreba. V okvirju teh skupine je predviden pavšal po kategorijah davčnih zavezancev, le izven teh kategorij se odmerja davek za male obrtnike čevljarke, čizmarske ali opančarske stroke.

Po zakonskih predpisih in napram tolmačenju Ministrstva financ štev. 22427-III. z dne 1. aprila 1937. in štev. 34246-II. z dne 18. junija 1937. spadajo med male obrtnike, ki se morajo obdavčiti s pavšalnim davkom vsi oni obrtniki, ki delajo brez uporabe strojev na motorni pogon, ali ki delajo z največ 2 pomočnikoma in ki se istočasno ne pečajo poleg svojega rokodelstva tudi še s kakšnim trgovskim ali gostiteljskim obrtom.

Torej, pod pavšalni davek ne spadajo vsi oni mali obrtniki, ki se pečajo s trgovino, gostilno ali sličnim poslom.

Nadalje spadajo med male obrtnike pavšaliste tudi vsi oni obrtniki, ki uporabljajo v svojem obratu stroje na motorni pogon do največje jakosti 2 Ks ali ki potrosijo na leto največ do 1000 Kw pogonske sile.

Obrtniki, ki uporabljajo v svojem obratu stroje na motorni pogon do 1 Ks ali ki potrosijo do 500 Kw električne energije na leto se smatrajo v obče, kakor da nimajo pogonskega stroja. Oni obrtniki pa, ki v svojem obratu uporabljajo stroje na motorni pogon do 2 Ks ali ki porabijo največ do 1000 Kw potrošnje na leto, se smatrajo kot da v svojem obratu zaposlujejo enega kvalificiranega pomočnika. Potemtakem oni obrtniki, ki imajo stroj na motorni pogon do 2 Ks ali ki so porabili največ do 1000 Kw energije na leto, morejo biti obdavčeni s pavšalnim davkom samo v slučaju, ako poleg tega zaposlujejo še po enega pomočnika, kajti njim se računa stroj do 2 Ks odnosno poraba energije do 1000 Kw letno kot ekvivalent za drugega pomočnika.

Pavšalni davek znaša za male obrtnike, napram temu ali delajo sami ali z enim, odnosno z dvema pomočnikoma:

KRAJ	Kat.	DAVEK		
		če dela sam	z 1 pomočnikom	z 2 pomočnikoma
		Din	Din	Din
do 5000 prebivalcev		80.—	150.—	240.—
od 5000 do 10.000 preb.		120.—	210.—	320.—
od 10.000 do 20.000 „		200.—	330.—	480.—
V mestih preko 20.000 prebivalcev, izvzemši Ljubljana, Beograd in Zagreb	I.	220.—	370.—	540.—
	II.	260.—	420.—	600.—
	III.	300.—	470.—	660.—
	IV.	340.—	520.—	720.—
Za mesta Ljubljana, Beograd in Zagreb	I.	300.—	450.—	640.—
	II.	350.—	550.—	720.—
	III.	450.—	650.—	960.—
	IV.	550.—	800.—	1.200.—

Čevljarji, opankarji in copatarji plačajo v vseh krajih, ki imajo preko 10.000 prebivalcev one pavšalne zneske, ki so določeni za kraje od 10.000 do 20.000 prebivalcev, tudi v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu: din 200, din 330, din 480.

Razvrstitev obrtnikov v kategorije je izvedena v smislu člena 59. Zakona o neposrednih davkih. Ta kategorizacija velja seveda le za obrtnike, v krajih, ki imajo preko 20.000 prebivalcev ter v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu.

V kategorije niso vnešene nekatere obrtne stroke, kakor peki, slaščičarji, izdelovalci keksov, sladoleda in bonbonov, mesarji, klobasičarji, dimnikarji, mlinarji in dr. Obrtnikom iz teh obrtnih strok, ki v kategorijah niso navedene, se odmeri pridobnina po davčni osnovi, ki jo določi davčni odbor. Zaradi tega so ti nekategorizirani obrtniki v krajih preko 20.000 prebivalcev dolžni, kakor ostali zavezanci pridobnine, predložiti letne davčne prijave.

I. kategorija

V prvo kategorijo spadajo: lončarji, kovači in podkovači, košarji in pletilci predmetov iz šib, sitarji in rešetarji, kolarji, izdelovalci karoserij, ladijski tesarji, sodarji in izdelovalci kadi, parketarji, izdelovalci pip, jermenarji in sedlarji, ščetkarji in čopičarji, vrvarji, ličilci vozov, pozlatarji pohištva in okvirov, izdelovalci prešitih odej, krojači perila, krojači narodnih nošenj, brivci, frizerji in lasuljarji, svečarji in medičarji, napisni slikarji, pleskarji, sobni slikarji, rokodelski slikarji za industrijske izdelke, izdelovalci podpetnikov, metlarji, bičarji, popravljalci obutve iz gume, pedikerji, obrtniki, ki se bavijo s pranjem in likanjem perila, obrtniki, ki krpajo tkanine, in okraševalci grobov.

Ti naštetni obrtniki plačajo v krajih preko 20.000 prebivalcev: če delajo brez tuje delovne moči 220 din pavšalne pridobnine. Če zaposlujejo enega pomočnika 370 in če zaposlujejo dva pomočnika 540 din; v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani pa plačajo: če delajo brez tuje delovne pomoči 300 din, če zaposlujejo enega pomočnika 450 din in če zaposlujejo dva pomočnika 640 din.

II. kategorija

V drugo kategorijo so razvrščeni naslednji obrtniki: keramičarji in pečarji, steklarji in steklorezci, nožarji, brusarji in pilarji, ključavničarji, gradbeni ključavničarji, pohištveni ključavničarji in izdelovalci tehnic, mizarji, modelni mizarji, lesni strugarji, izrezovalci lesa in lesorezci, usnjarji, pozamentarji, izdelovalci pletenega blaga iz preje (pletilci nogavic in trikotaže), krojači za moške obleke, krojači za ženske in deške obleke, klobučarji, izdelovalci čepic, krznarji in barvarji kožuhovine in perja, modisti, sladoledarji in slaščičarji brez odprtega lokala, krovci, maserji, izdelovalci mlinčkov za mletje kave, avtogeni varilci, izdelovalci verig, vezilci, izdelovalci ažurja, predtiskarji, izdelovalci čipk in zastorov, izdelovalci senčnikov iz svilene tkanine, izdelovalci sukanca in samoveznic, izdelovalci vreč, izdelovalci kleja, gumiranih trakov in izdelovalci naramnic.

Navedeni obrtniki, ki spadajo v drugo kategorijo, plačajo v krajih, ki imajo preko 20.000 prebivalcev: če ne zaposlujejo tuje delovne moči 260 din davka na leto, če zaposlujejo enega pomočnika 420 in če zaposlujejo dva pomočnika 600 din; v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani pa plačajo: če ne zaposlujejo tuje

delovne moči 350 din, če zaposlujejo enega pomočnika 550 din in če zaposlujejo dva pomočnika 720 din.

III. kategorija

V tretjo kategorijo so razvrščeni brusilci stekla, graverji na steklu in izdelovalci ogledal, slikarji na porcelan in fajanse ter izdelovalci mozaikov, puškarji, strojni ključavničarji, izdelovalci izdelkov iz pletene žice, kleparji, instalaterji vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav, kotlarji, livarji kovin in zvonov, pasarji, strugarji kovin, cizelerji, brusilci kovin, izdelovalci kovinske galanterije, izdelovalci svetilk, izdelovalci otroških vozičkov, zlatarji, srebrarji, izdelovalci nakita in predmetov iz kineškega srebra, modelerji in izdelovalci kovinskih kalupov, galvanizerji, galvanoplastiki, mehaniki, avtomehaniki, precizni mehaniki, izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov, aparatov in orodja, izdelovalci

glasbil, glavničarji, izdelovalci predmetov iz roževine, kosti in galalita, kiparji, ki delajo iz kamna, lesa in mavca, torbarji, izdelovalci kovčegov in usnjene galanterije, knjigovezi in izdelovalci kartonažnega blaga, barvarji oblek, tkanin in preje, kemični čistilci, proizvajalci steznikov in pasov, izdelovalci umetnega cvetja, peres in okraskov, izdelovalci vencev, šopkov in cvetnih aranžmajev, izdelovalci mila, orijental-ski slaščičarji, izdelovalci predmetov iz cementa in izdelovalci umetnega kamna, imetniki manjših kamnoseških delavnic, pokladalci kamnitih tal, tlakarji, štukarji in gipsarji, imetniki manjših zidarskih obratov, imetniki manjših tesarskih obratov, sirarji, izdelovalci preprog, vulkanizerji in izdelovalci blaga iz gume.

Gori navedeni obrtniki iz tretje kategorije plačajo v krajih, ki imajo preko 20.000 prebivalcev: če ne zaposlujejo tuje delovne moči 300 din na leto, če zaposlujejo enega pomočnika 470 din in če zaposlujejo dva pomočnika 660 din; v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani pa plačajo, če ne zaposlujejo tuje delovne moči 450 din, če zaposlujejo enega pomočnika 650 din in če zaposlujejo dva pomočnika 960 din.

IV. kategorija

V četrto kategorijo pa spadajo: gra-verji, pečatarji, metalografi, emajlerji, gijošerji, rezbarji not in amalamerji, rokavičarji, bandažisti in proizvajalci ortopedskih predmetov, dežnikarji in sončnikarji, krznarji, barvarji krzna, kož in perja, kosmetiki za nego obraza in telesa, proizvajalci lepotic in vonjav, črevarji, tiskarji, črkolivci, cinkografi, silografi in litografi, fotografi, instalaterji parnega, vodnega in zračnega ogrevanja, elektroinstalaterji, elektromehaniki, radiomehaniki, zidarji mojstri, tesarji-mojstri, studenčarji, izdelovalci prejšnjih predmetov, izdelovalci vreč in kuvert ter ostale papirne konfekcije.

Gori naznačeni obrtniki plačajo v krajih preko 20.000 prebivalcev: če ne zaposlujejo tuje delovne moči 340 din na leto, če zaposlujejo enega pomočnika 520 din in če zaposlujejo dva pomočnika 720 din; v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani pa plačajo: če ne zaposlujejo tuje delovne moči 550 din, če zaposlujejo enega pomočnika 800 din in če zaposlujejo dva pomočnika 1200 din.

Mali obrtniki, ki se obdavčijo s pavšalnim davkom po odredbah čl. 59. Zakona o neposrednih davkih ne predlagajo davčne prijave, temveč so dolžni vsako leto prijaviti do 31. januarja davčni upravi število zaposlenih pomočnikov. V teku leta pa so dolžni prijaviti vsako povečanje števila pomočnikov in sicer v 15 dneh od dneva spremembe. V istih rokih so mali obrtniki tudi dolžni prijaviti stanje in izpremembe jakosti pogonskih strojev. Če mali obrtniki, ki se pavšalno obdavčijo, ne zadoste tej dolžnosti, se kaznujejo z globo 200 do 5000 din in izgube pravico pavšalnega obdavčenja za dve leti.

Prijave o jakosti uporabljenih pogonskih strojev bodo davčne uprave preizkusile na mestu samem po možnosti v prisotnosti strokovne osebe. Na mestu samem bodo preizkusile tudi prijave o številu zaposlenih pomočnikov. Vrh tega mora davčna uprava za vsak primer pribaviti si podatke od okrožnega urada za zavarovanje delavcev, v krajih preko 20.000 prebivalcev pa tudi od obrtnih zbornic, ki so dolžne na zahtevo te podatke dostaviti, sicer so kazensko odgovorne po členu 138 zakona o neposrednih davkih.

Letna prijava pavšaliranega obrtnika se izvrši po obrazcu, ki ga je za primer sestavilo OD in ga lahko dobite prav tako kot obrazec za pritožbo na reklamacijski odbor v pisarni Obrtn. društva na Kralja Petra trgu 8.

Kakor rečeno je treba tako prijavo poslati davčni upravi najkasneje do 31. jan. vsakega leta. Ker je določen točen rok, ki se v nobenem primeru ne bo podaljšal, zato oni, ki je ne bodo vložili v tem roku ne bodo obdavčeni pavšalno, čeprav so mali obrtniki, pač pa jih bo davčna uprava po davčnem odboru ocenila in obdavčila.

Za pomočnika se smatra samo ono pomožno osebo, ki je položilo pomožniški izpit t. j. kvalificirano pomožno osebo.

Vajenci se v nobenem slučaju ne mo-

rejo smatrati za pomočnika ali kvalificirano osebo.

Ravno tako se ne upoštevajo za višji pavšal pomočniki, ki se sprejmejo na delo od slučaja do slučaja na pomoč za nekaj dni. Taka pomoč pa ne sme obstojati delj kot 14 dni, kajti v takem primeru se mora ta sprememba prijavit davčni upravi.

Med pomožno osebo se pa računajo seveda tudi oni pomočniki, ki dalj časa delajo za enega mojstra izven delavnice v svojih stanovanjih.

Mali obrtniki pavšalisti so na osnovi predpisa toč. 12. čl. 8 zak. o davku na poslovni promet oproščeni plačevanja splošnega davka na posl. promet. Potem takem mali obrtniki pavšalisti, ki so do sedaj plačevali splošni davek na poslovni promet v mestih nad 20.000 prebivalcev kot na pr. brivci in frizerji od svojega prometa, krojači, čevljarji itd. od prometa s popravili niso zavezani polagati prijav za odmero tega davka.

Ostali mali obrtniki pavšalisti, ki so obvezani plačati skupni prometni davek, morajo ta davek še v nadalje plačevati in potem takem morajo davčni upravi predložiti prijavo v svrhu odmere skupnega davka.

Poleg ugodnosti pavšalnega davka, kar je pred vsem poznanje višine obdavčenja, potem oprostitvev plačevanja splošnega prometnega davka itd. je važno, da se ve, da mali obrtniki pavšalisti ne plačajo samoupravne doklade od celega pavšalnega davka, temveč sa mo 60%.

Za primer vzemimo obrtnika, ki dela sam in presega pavšalni davek v Ljubljani bo znašal 200 din, bo znašala občinska doklada (če ostane tako kot sedaj s 60%) samo 48 din, a banovinska 42 din, ko mora plačati nepavšaliran obrtnik od iste vsote na račun občinske doklade 120 din in za ostale avt. doklade 146 din.

Pavšalirani obrtnik ne plača zbornične doklade v odstotkih, pač pa mu je tudi ta odmerjena z zneski 15, 20 in 25 din.

Prometni davek

Prometnega davka imamo dve vrsti:

1. splošni davek na poslovni promet in

2. skupni davek na poslovni promet.

Oba davka morajo plačati vse osebe, ki vršijo kakšno obrt ali pa se bavijo s kakšnim samostojnim poklicem.

Oba davka morajo plačati vse osebe, ki vršijo kakšno obrt ali pa se bavijo s kakšnim samostojnim poklicem.

Splošni prometni davek plačajo one osebe, ki nimajo prometa z blagom, pač pa vršijo s svojim delom usluge za plačilo. Sem spadajo n. pr. brivci, frizerji, dimnikarji itd. vsi oni tudi, ki vrše razna popravila. Ti obrtniki plačajo prometni davek od brutto prometa, ki so ga opravili v teku leta.

Skupni prometni davek plačajo obrtniki, ki se pečajo s predelavo gotovega blaga ali predmeta, a plačajo ga od svojega brutto prometa izvršenega tekom leta.

Važno je pri prometnem davku, da se ta plača tudi v slučaju, ako se izvrši promet ali napravi usluga, pa se ne prejme odškodnina. Davek se torej plača tudi od prometa, ki ste ga izvršili na kredit ali odplačevanje itd.

Osebe, katerih promet presega na leto din 500.000 so dolžne voditi knjigo o opravljenem prometu in taki obrtniki plačajo prometni davek vsak mesec po knjigi, to so takozvani — knjigaši.

Oni davčni zavezanci, katerih letni promet ne presega 500.000 din, plačajo prometni davek po oceni davčnega odbora pavšalno. To so pavšalisti v pogledu obveze plačevanja prometnega davka.

Pod obvezo plačevanja skupnega davka, kakor sem že omenil spada izdelava in promet blaga. Ta davek plačajo domači predelovalci in trgovci pri uvozu.

Vendar je veliko število izdelovalcev-obrtnikov, ki ta davek ne plačujejo, ker je promet njihovega predelavanja in izdelovanja gotovega blaga že zapaden v skupnem davku na sirovine, ki jih oni obdelujejo, delujejo in izdelujejo. Sem n. pr. spadajo vsi konfekcionarji tkanin, predelovalci usnja, deloma predelovalci lesa, stekla, slikarji itd. To je kombinirana stopnja prometnega davka.

Pri splošnem davku na posl. promet

je davčna stopnja za vse obvezance tega davka enaka in znaša danes 2.5%.

Pri skupnem davku na posl. promet davčna stopnja ni enaka za vse obveznike, temveč je različna, to je po stopnji proizvodnje.

Skupni prometni davek plačajo vsi obvezanci tega davka, torej tudi mali obrtniki, ki so obdavčeni s pavšalnim davkom na pridobnino. Pri splošnem davku na posl. promet plačajo ta davek samo oni obrtniki-davčni zavezanci, katerim se pridobnina odmerja po oceni davčnega odbora ali na temelju bilance, ko so mali obrtniki-pavšalisti oproščeni plačevanja tega davka.

Na splošni in skupni prometni davek se ne smejo odmerjati nobene samoupravne doklade.

Luksuzni davek

Vse kar je bilo povedano o splošnem in skupnem prom. davku velja tudi za davek na luksuz, ker je ta davek v tesni vezi s prometnim davkom, ter se odmerja in plača obenem s prom. davkom.

Davku na luksuz ni zavezan vsak promet niti vsak izdelek, ampak samo promet z onimi izdelki in onim blagom, ki je v uredbi odnosno v popisu luksuznega blaga naveden.

Stopnja luksuznega davka znaša 12%, 15% ali 20%. Stopnja sedaj ni več ista kot je bila v veljavi doslej.

Posebni doprinos za fond narodne obrambe

Sistem pavšalnih stopenj je sedaj spremenjen s sistemom odstotne progresije, ki se mesto dosedanjih 25% dvigne na največ 60% osnove.

S sedanjimi davčnimi spremembami so povečani osnovni in dopolnilni davek pridobnine, povečana je rentnina, dosednji dividendni davek je razširjen in povečan, stopnja luksuznega davka je zvišana na 15% in 20%, zvišane so stopnje skupnega davka celi vrsti predmetov itd. Vsa ta zvišanja bodo znatno povečala tudi osnovo za specialni prispevek.

Ugotoviti moramo, da je pri vseh teh zvišanjih povečana tudi stopnja za odmero specialnega prispevka na 60%. Ta kumulativna zvišanja povzročajo, da že sedaj nekateri pridobitniki odpovedujejo svoj obrate. To ni v interesu fiska, niti v interesu državne obrambe, ker je močno gospodarstvo prav tako dober branilec države, kakor močna vojska.

Nujno je, da se celotna tabela specialnega prispevka revidira s sodelovanjem gospodarskih zbornic v tem smislu, da ne sme najvišja stopnja presežati 25% ter da dodatni dopolnilni davek ne spada v osnovo za specialni prispevek, ker bi to pomenilo 2kratno plačevanje.

Važno

Določeno je, da se davčni zaostanki iz leta 1937. odpišejo. V to svrhu je potrebno, da prizadeti vložijo na davčno upravo vlogo z utemeljitvijo, da bi plačilo zaostalega davka iz leta 1937. škodovalo njihovi eksistenci.

Tako vlogo je treba s priloženim tozadevnim potrdilom od občine vložiti na davčno upravo najkasneje do 24. junija 1940.

Zgradarina

Mali kmetovalec je zgradarine oproščen. Poslopja, ki jih uporablja obrtnik izključno v delovne svrhe, t. j. za delovne prostore, so pravtako oproščena zgradarine.

VELESEJEM V MILANU

Velesejem v Milanu. — Prihodnja prireditve velesejma v Milanu bo od 12. do 27. aprila 1940. Kakor običajno bodo za posetnike milanskega velesejma dovoljeni znatni popusti na železniških tarifah in dr., o katerih bomo še poročali. Zainteresirane slovenske tvrdke, ki želijo razstaviti vzorce svojega blaga, se opozarjajo že sedaj na to gospodarsko prireditve, ki je za prodajo zlasti naših deželnihih pridelkov velike propagandne važnosti.

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

Anton Žigon — 50 letnik

Pred nekaj dnevi, to je 23. t. m. je prestopil prag polstoletne življenjske dobe gospod Anton Žigon, krojaški moj-

ster in trgovec v Ljubljani. Začuden so se njegovi stanovski tovariši spraševali če je to mogoče, da ima ta mož toliko let za seboj.

Naš jubilar se je rodil 23. januarja

Iz Mariborskega Večernika posnemamo:

Socialno zavarovanje in obrtništvo

Pred meseci smo parkrat imeli priliko, čitati v dnevnem časopisju članke o vprašanju ureditve razmer našega socialnega zavarovanja, čigar najvidnejši predstavnik je SUZOR. Problem se je načel iz več strani. Predstavniki urada samega so obravnavali vprašanje reorganizacije iz svojega interesnega zreljšča, ter z zavarovalno-tehničnimi računi skušali dokazati pravilnost dosedanje ureditve, ki je zapopadana v načelu centralizacije kapitala in podreditvi poslovanja diktatu centrale. G. dr. J. Bohinjec je v »Jutru« objavil uvodnik, kjer je na podlagi tehničnih računov dokazal, da je dosedanja ureditev pravilna in sicer z ozirom na varnost pokritja celotnega zavarovalnega rizika. Nihče tem trditvam ne more ugovarjati, ker slone na dejstvih ugodnostnega računa zavarovalca samega. Zadeva pa dobi drugo lice, če se ugodnostni račun sam podvrže podrobnejši kritiki.

To pa je storil sestanek vseh delodajalskih in delojemalskih zbornic dne 15. novembra lanskega leta. Sklepi zapopadeni v treh točkah jasno obeležujejo vzroke, ki so dovedli do odkrite borbe proti SUZORju in to od strani obeh glavnih interesentov, to je delavca in nameščenca ter delodajalca. Prvenstveno se je na tem sestanku kritiziral način pokritja pasivnih uradov s suficiti aktivnih. Vkljub temu pa, da je tudi na tem sestanku zmagalo načelo enotne zakonodaje za vso državo, se postavlja zahteva po samostojnih nosilcih delavskega zavarovanja z istočasno likvidacijo SUZORja.

Predmetni sklepi nam hkrati podajajo okvir borbe, ki jo preko svojih zakonitih združenj vodi proti SUZORju tudi naše obrtništvo. Razen tega je obrtništvo pokrenilo akcijo, da se prosluli § 219 o. z., ki je v tesni zvezi s problemi naše soc. zakonodaje spremeni. »Delavska politika« nam to hudo zameri in nas imenuje reakcionarce, dvomimo pa, da so trditve D. p. glede nezadostne zaščite našega delavstva tudi na mestu. Mi mali obrtniki stojimo slej ko prej na stališču, da je treba delavcu dati, kar mu gre, ne moremo pa odobriti stališča zakonodajalca, da mora mali obrtnik »plačati svojega službojemnika, če je po najmanj 14dnevem službovanju zadržan opravljati službo zbog bolezni ali nezgode za kratek čas, ne več kot en teden dni«. Ne moremo namreč razumeti, čemu te dolžnosti ne prevzame SUZOR sam, ki je zakoniti zaščitnik delavstva, medtem ko je obrtnik le oni, ki v zaščito delavstva plačuje prispevke. Iz gornjih raz-

logov se slov. obrtništvo bori proti § 219 in mora v zaščito lastnih interesov tudi izposlovati prenos v tem paragrafu navedenih dolžnosti v breme zavarovalca. (Glej Večernik z dne 15. II. 1939 »Soc. vprašanje malih obrtnikov«).

Obrtništvo je v isti meri nastopalo tudi proti absolutističnim metodam našega soc. zavarovanja. Čemu je zakonodajalec predvidel volitve v uprave krajevnih organov zavarovanja, ne more nobenemu izmed nas biti jasno, če se te volitve 17 let po uveljavljanju zakona še niso izvršile. Imenovanja od zgoraj navzdol so vedno delala hudo kri, prav posebno pa tedaj, če so se vršila pod političnimi vidiki. Iz stališča oportunitete do vzvišenosti ideje socialnega zavarovanja in do obrtništva vobče, ni na mestu, da tudi imenovane uprave nikoli niso bile pozvane v posvete. Mnenja smo, da je vsaka uprava posvetovalen organ sleherne institucije in da živimo v državi, ki je osnovana na demokratskih načelih.

Ce se danes naše obrtništvo bori za samostojnost v delavskem zavarovanju, potem je to sigurno nasledek nepravilnih metod upravljanja našega centralnega zavoda, ki je z našim denarjem gospodaril sam, ne da bi najvažnejšim interesentom dovolil pravico kontrole. Publikacije, ki so ponazarjale način gospodarstva, nikakor ne služijo v opravičilo.

Najostrejša ost pa je od strani obrtništva naperjena proti višini prispevkov in izterjevalnemu sistemu. Kakor znano so plačilni nalogi javne izvršne listine, ki po eni strani sicer poenostavljajo administracijo, po drugi pa postavljajo obrtnika pred gotovo dejstvo. Plačilni roki so kratki. Po preteku 8 dni zapade terjatev plačila in ima v slučaju, če se realizacija ni izvršila, za posledico vse pravne mere, kot nasledek z zakonom priznane izvršne pravice, kar pa je vselej zvezano s precejšnjimi stroški.

Nikomur ni prišlo na misel, pogledati, kje tiči krivda, da mali obrtnik ne more točno in v redu plačevati predpisanih prispevkov. Zanimivo je, da so pri nekaterih pokrajinskih organih zaradi prevelikih zaostankov uvedli odvajanje za račun prispevkov zarubljenih predmetov, to pa iz razloga, »ker mnogi službodajalci namerno zadržujejo plačilo prispevkov, da si na ta način prihranijo izvestne vsote denarja po cenejši obrestni meri, ker ga pri SUZORju kot »zaostanek« obrestujejo le po 6 odst.«.

Ta trditev je, pri današnji proletariaciji malega obrta, kuriozum prve vr-

TONE URŠIČ

ste. Če si veleobrati lahko dovoljujejo tak način pridobivanja »obratnega kapitala«, potem je to le dokaz več, kako višine dosežajo zavarovalni prispevki, ki pomenjajo posebno pri malem obrtniku, ne glede na to, koliko pomočnikov zaposluje, izredno težko obremenitev. Treba bi pa bilo malo natančneje preizkusiti plačilno zmožnost današnjega obrtnika in šele potem pristopiti k meram, kot jih uvaja današnji režim SUZORja.

Iz gornjih razlogov pričakuje obrtništvo izpremembo naše socialne zakonodaje, ki naj se prilagodi našim gospodarskim prilikam, ki se bistveno razlikujejo od onih v državah s pretežno industrijskim obeležjem. Imeti je treba v vidu, da predstavlja mala in srednja obrt sicer številčno najjačjo gospodarsko vejo, ki pa še zdaleka ne predstavlja tolikšnega finančnega efekta, kot

industrijski velekapital. Istočasno je treba pibiti, da zaposluje obrt v pretežni večini le kvalificirano delavstvo, zavarovano v najvišjih razredih, medtem ko je v industriji ogromna večina delavstva zavarovanega na osnovi uredbe o minimalnih mezdah.

Morebitna decentralizacija našega zavarovalnega sistema bi nam v vsakem primeru morala zagotoviti znižanje prispevkov, ki so danes na najvišji, z zakonom dopustni meri. Izvesti bi se morale volitve in upravljanje zavoda usmeriti v pravcu sodelovanja z zainteresiranimi pogodbeniki, ki bi v izpremenjenih prilikah morali z razmeroma malimi žrtvami oskrbovati finančno ravnovesje tega važnega zavarovanja.

S samim prenosom kompetenc iz Zageba v Ljubljano pa naš zavarovalni problem še ne bo rešen.

Položaj brivsko-frizerske stroke v preteklosti in izgledi za bodočnost

Združenje brivcev, frizerjev, lasničarjev in kozmetikov v Ljubljani, katero je bilo ustanovljeno leta 1887 stopa v 53 leto svojega obstoja. Iz skromnih začetkov takratnega »ceha« se je isto tekom let razvilo v močno združenje v čigar delokrog spada mesto Ljubljana z sreskimi načelstvi Ljubljana — okolica, Kranj, Kamnik, Kočevje (izvzemši sodni okraj), Logatec, Litija, Radovljica in Škofja Loka. Združenje šteje danes okoli 280 članov, od katerih odpade na Ljubljano 120 članov. Članstvo bivše Štajerske je pa združeno v lastnem združenju z sedežem v Mariboru in Celju.

Do leta 1924 je združenje obstajalo samo iz brivskih mojstrov ter je isto štelo skupno 125 članov, od katerih so 3 člani izvrševali v Ljubljani tudi damsko stroko. Z letom 1924 pa pride v damski stroki nenaden preokret. V modo pride takozvana »BUBI frizura«, kateri so dame žrtvovalle svoje dolge kite, katere neusmiljeno režejo brivski mojstri in damski frizerji.

Ker je nova damska moda kratko striženih las dobičkanosnejša od samo moške stroke, ni čuda, da si brivski mojstri, kateri se do takrat z damskim frizerstvom sploh pečali niso, prilaste izvrševanja tudi te panoge obrta, kljub protestom izučenih damskih frizerjev kateri so pa v veliki manjšini. Po zaslugi takratne večine brivskih mojstrov na vodstvu posameznih združenj v državi, uvrsti se v novem obrtnem zakonu iz leta 1931 v § 23 pod točko 58 brivce, frizerje, lasničarje in manikerje v istovrstne obrte. Posledica tega je, da se z neverjetno naglico odpirajo damski česalni saloni, brez ozira na lokalne potrebe. Pojavi pa se še novo zlo. Dočim so do 1931 že obstoječi damski saloni upoštevali od združenja predpisani cenik, prično nekateri novi, mlajši mojstri istega kršiti z konkurenčnimi cenami. Prva redukcija uradniških plač v letu 1933 ter naslednje redukcije, še izdatneje pripomorejo k še nižjim »konkurenčnim cenam«. Leta 1936 se posreči takratnemu združenju, da izda g. ban odredbo z dne 30. aprila 1936. po kateri se obrta brivcev in frizerjev izločita iz točke 58 § 23. obrt. zak. ter se spremenita v sorodna obrta za kraje: Ljubljana, St. Vid, Kranj, Bled, Jesenice, Kamnik, Novo mesto, Celje, Rogaška Slatina, Maribor in Ptuj. V vseh ostalih krajih dravske banovine pa ostaneta obrta še nadalje kot istovrstna. S to bansko odredbo se je zajezilo prekomerno otvaranje damskih salonov, ker je moral vsak bodoči mojster polagati za damsko stroko posebno izpit, kar do takrat ni bilo potrebno.

Ker je pa bila ta banska odredba v toliko pomankljiva, da ni za celo dravsko banovino odredila ločitev obrtov, temveč samo za zgoraj omenjene kraje, nastanejo zopet nove komplikacije pri prenosih obrtov iz »neločenih« v »ločene« kraje. Gotovi mojstri so v »neločenih« krajih prijavili obrte in to samo formalno, nakar so dobili dovoljenje za izvrševanje obeh panog obrta. Čim so pa imeli tozadevni odlok v rok, so prijavili izvrševanje obeh obrtov v »ločenih« krajih, kjer se je moralo z mojstrskim izpitom dokazati zna nje iz obeh panog. Združenja takih prenosov niso odobraval in tudi nadrejena oblastva so take registracije odklanjala.

Ker se je nekaj od teh mojstrov pritožilo na upravno sodišče v Celju, je isto razsodilo, da se banska odredba iz leta 1936 o ločenju obrtov razveljavi, ker ni bila uzakonjena. Tako sta brivsko in frizerska obrta od 7. XI. 1939

zopet istovrstna. In kakšne bodo sedaj posledice?

Nepopravljive, ker zopet padamo nazaj v dobo 1931, v čas prekomernega otvaranja obratovalnic in »konkurenčnih cen«. Izgledi za bodočnost damskega frizerstva niso najbolj rožnati. Ako pomislimo, da je že sedanja vojna povzročila padeč prometa za najmanj 40 odstotkov v damskih salonih, potem si lahko vsakdo izračuna kaj bode, ako bode vojna trajala celo nekaj let, kakor jo nekateri prerokujejo. Upajmo, da te prerokbe ne bodo obveljale, ter da se zopet povrnemo nazaj v dobo miru in sloge, da se zamore še v večji meri posvetiti vsakdo napredku svojega obrta.

Kako je pa z brivsko stroko? Ta pa danes žal samo še »životari« ter se v večini slučajih zdržuje še samo od damske stroke. Ker je Ljubljana izključno le uradniško mesto, so bili posetniki v veliki večini le uradniki. Zakaj rečemo »bili«. Iz enostavnega razloga, ker se sedaj skoro 80 odstotkov teh gostov poslužuje vseh mogočih brivskih aparatov in britvic.

Z redukcijami plač od leta 1933 so bili skoro primorani, da si sami pomagajo. In ravno brivski obrt je tako nesrečen, da se lahko vsakdo sam brije! Seveda je pa med »samobrivci« tudi veliko takih gospodov, katerim ne bi bilo potrebno, da se sami mučijo z britjem in s tem resnično upropaščajo brivsko obrt. Pomisljijo naj, da je nebroj brivskih mojstrov, kateri po 10 ur dnevno željno pričakujejo njih obiska, da s skromnim zaslužkom zagurajo sebi in pomožnemu osebju nadaljnji obstoj. Saj današnje cene za brivsko postrežbo niso tako zelo visoko pretirane, da istih ne bi posamezni zmogli. Tudi lokali so že v pretežni večini moderno in vsem higijenskim predpisom ustrezajoče urejeni tako, da manjka samo dobre volje od strani gostov, da zavržejo svoje brivske aparate, ter da zopet prično stalno zahajati v brivnice, ker se morajo zavedati, da

s »samobritjem« resno ogrožajo vsakega posameznega brivskega mojstra, kateri ima isto tako pravico do življenja in obstoja, kakor vsak poklic.

Iz naših organizacij

Obrtniško društvo v Ljubljani je priredilo dne 24. t. m. v salonu restavracije hotela Štrukelj predavanje za obrtniške kroge. Predaval je društveni predsednik g. Rebek Josip o davčnih prijavah in novih davčnih predpisih s posebnim ozirom na obrtnike. Veliki salon je bil do skrajnega kotička zaseden, kar jasno dokazuje, kako se naši obrtniki živo zanimajo in so pripravljeni tudi sodelovati pri reševanju obrtniških problemov. Predavanje, ki je trajalo dve ure je bilo izčrpno in podano v taki obliki, da bo vsak, ki mu je prisostvoval, z lahkoto kontroliral pravilnost davčne odmere, ki mu jo bo poslala davčna uprava. Vsebovalo pa je tudi sicer vse važnejše podatke iz zakonodaje, ki se nanašajo na obrtnike.

Da se zamorejo seznaniti z novimi davčnimi predpisi tudi tisti naši člani, ki se predavanja iz kakršnihkoli vzrokov niso mogli udeležiti, priobčujemo v današnji številki izveček glavne misli in navodila, ki jih je navajal predavatelj.

OUZD v Ljubljani opozarja delodajalce...

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomint! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Zrebanje

Kupite srečko in podprite obrtniški stan!

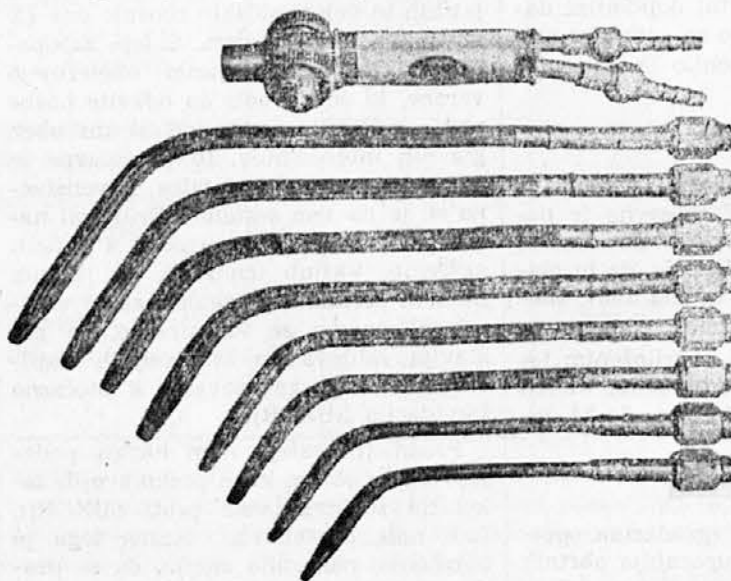
velike efektne loterije Obrtniškega društva v Kamniku

bo na dan Sv. Jožefa, dne 19. marca t. l.

GLAVNI DOBITKI: avto »Opel-Kadet«, moderna spalnica, motorno kolo itd. v skupni vrednosti 120.000 din.

ACETILENSKI GORILNIK

je najvažnejši del naprave za AUTOGENO VARENJE in REZANJE!

V gorilniku se mešata oba plina — acetilen in kisik — v priprostem razmerju 1 : 1, na šobi gorilnika nastanja plamen z vročino do 3100° C, s pomočjo katerega se kovine pri varenju pretaljujejo in pri rezanju predgrejajo in v pravilno uravnanem gorilniku tudi leži osnova za dobro delo.

ZATO ni vseeno, kako je gorilnik izdelan.

Dobri so le prvovrstni izdelki, kateri se izdelujejo običajno v kompletni sestavi z 8 separatnimi uložki za varenje in 1 uložkom za rezanje.

Tak prvovrsten gorilnik je »OPTIMUS« to je »najboljši« in izdelujejo ga, ter prodajajo po ugodni ceni:

AGARUSE d. d. udružene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena Ruše pri Mariboru

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje 30 let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938 Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.— rezervni zaklad Din 1.183.820.—

Širite »OBR T N I V E S T N I K«!